

Samlet indholdsfortegnelse

Forord

Indledning

Del I: Hvad er biodiversitet?

1. Den folkelige taksonomi
2. Antikke taksonomier
3. Fra nytte til hierarki
4. Darwin og moderne taksonomi
5. Konvergente grupper og syntaksonomi
6. Naturens skala
7. Artsbegrebet
8. Diversitetsmål

Del II: Hvorfor biodiversitet?

9. Menneskers særstatus
10. Nyttевærdi
11. Haver og naturhistoriske samlinger
12. Rejsen til organismernes levesteder
13. Æstetisk værdi
14. Identifikationsværdi og videnskabelig værdi
15. Intrinsisk værdi
16. Biodiversitetens værdi og demokratisk prioritering

Anvendt litteratur

Summary

Detaljeret indholdsfortegnelse

Del I

Indledning	13
Biodiversitet som tema.....	14
Biodiversitetens sfærer.....	16
Afhandlingens placering	19
Nogle metodemæssige overvejelser.....	20
Åben og lukket tilgang	21
Forholdet til empirien.....	23
Forholdet til det historiske.....	24
Den etisk-kulturelle tilgang.....	26
En humanøkologisk afhandling.....	27
Afhandlingens disposition	29
Del I. Hvad er biodiversitet?	33
1. Folkelig taksonomi	35
Et bud på en universel taksonomi	36
Nogle kritiske forbehold	41
Foreløbige konklusioner	46
2. Antikke opdelinger	49
Tvedelingsprincippet: Platon	50
Det morfologiske hierarki: Aristoteles.....	52
Plantengeografisk klassifikation: Theofrast.....	56
Nytten som organisationsprincip: Dioscorides	62
Kulturel betydning: Plinius.....	65
Naturens skala: Aristoteles.....	70
3. Fra nytte til hierarki	77
Urtebøgerne.....	78
Nytten som organisationsprincip.....	86
Nye genrer.....	89
Nye opdelinger	92

Hierarkisk organisering.....	95
Linnés system	100
Cuvier og hierarkiets logik	104
4. Taksonomien efter Darwin	107
Darwin	108
Evolutionær taksonomi	112
Numerisk taksonomi	117
Kladistisk systematik	120
Hvilken systematik? Hvilken klassifikation?.....	127
Den subjektive komponent	129
Den naturlige klassifikation.....	130
Systematik i et biodiversitetsperspektiv	131
5. Konvergente grupper og syntaksonomi	133
Fysiognomisk og funktionel klassifikation	136
Efharmonisk konvergens	138
Laug, nicher og funktionelle grupper	141
Habitatklassifikation, plantesociologi og syntaksonomi.....	149
Floristisk tilgang: Schouw	149
Plantesociologisk tilgang: Warming.....	150
Klassifikation af klimakssamfund?	156
Floristisk syntaksonomi	168
Pluralistisk klassifikation	170
Fire slags klassifikation	172
Konvergens, syntaksonomi og biodiversitet	178
6. Naturens skala	181
Tidlige tolkninger	182
Lamarcks skala	187
Darwin og evolutionens progression	194
Lagdeling og fremskridt?.....	197
Våbenkapløbet og Hjerter Dames Princip	200
Revolutionære innovationer	201
Kriterier for udvikling.....	205
Humanchauvinisme?.....	209
Naturens skala og biodiversiteten	212
7. Artsbegrebet	215
Debatten om artsantal	215
Typologiske artsbegreber.....	217
Den essentialistiske tolkning	217
Den nominalistiske tolkning	218

Den fænetiske tolkning.....	222
Det biologiske artsbegreb	224
Det fylogenetiske artsbegreb.....	231
Pluralistiske og pragmatiske artsbegreber.....	234
Pluralistisk tilgang.....	235
Pragmatisk tilgang.....	236
Hvilken pluralisme?	242
8. Diversitetsmål	245
De mange diversiteter	246
Artsdiversitet.....	248
Taksisk diversitet	253
Mål for taksisk diversitet.....	255
Funktionel og strukturel diversitet.....	259
Lokal, national og global artsdiversitet.....	262
Prioritering af hotspots?	263
Diversitet af økosystemer eller habitater.....	266
Indikatorarter og fokusarter.....	267
Alternative eller supplerende kvalitetsmål.....	272
Økosystemisk sundhed	272
Biologisk integritet og naturlighed.....	275
Biodiversitet som mål	281

Detaljeret indholdsfortegnelse

Del II

Del II Hvorfor biodiversitet?	5
9. Menneskers særstatus	13
Det religiøse argument.....	14
Argumenter baseret på styrkeforhold.....	20
Argumenter baseret på gensidighed.....	23
Gensidig nytte.....	23
Gensidig respekt: Kant	23
Andre bud på grundlaget for gensidig respekt	27
Det kommunikative fællesskab	29
Venskab	32
Teleologiske eller perfektionistiske argumenter	34
Kvalitativ utilitarisme.....	36
Værdighed forpligter	38
Mill om ejerskabets forpligtelse	38
Rousseau og Rolston om mennesket	39
Hvilken særstatus?	42
10. Nytteværdi	47
Nytte	48
Almen og specifik nytteværdi	50
Direkte nytteværdi.....	51
Fødevarer	52
Den specifikke nytte	54
Medicin	55
Optionsværdien og tante Tillies dragkiste.....	57
Andre anvendelser	58
Den direkte nytteværdi som argument	59
Indirekte nytteværdi.....	60
Paradoks og usikkerhed.....	61
Økologiske tjenesteydelser.....	64
Den indirekte nytte som argument	67

11. Haver og naturhistoriske samlinger	71
Lyst- og prydhaver	72
De ældste haver	73
Renæssancens haver	76
Botaniske haver.....	82
Københavns botaniske haver	85
Naturhistoriske samlinger og museer.....	90
Renæssancens naturhistoriske samlere	91
Antikke forbilleder	95
Ole Worm	97
Linné om samlingernes sigte	99
Hans Sloane og British Museum	101
12. Rejsen til organismernes levesteder	107
På opdagelse.....	109
På rejse med kaptajn Cook: Banks og Forster	113
Linné og hans disciple	119
På udflugt fra civilisationen: det vilde og det pittoreske.....	123
Den pittoreske rejse	125
Totalindtryk, geografisk variation, dynamisk forandring	131
Alexander von Humboldt	131
Schouw og Warming	135
Darwin og Wallace	141
Fascinationen af vildnisset: John Muir	150
Nogle tendenser	156
13. Æstetisk værdi	159
Organismer.....	160
Interesseløs interesse.....	161
Udvidet skønhed og naturens skala.....	167
Hinsides skønheden.....	172
Landskaber og naturtyper	175
Variation og kompleksitet.....	175
Stemning og atmosfære.....	178
Videnskab og æstetik	182
Æstetisk værdi som begrundelse for biologisk diversitet	186
14. Identifikationsværdi og videnskabelig værdi	187
Identifikationsværdi	188
Sympati og medfølelse.....	189
Medleven.....	193
Engagement i og ærefrygt for livet	198

Biophilia og biosemiotik	200
Identifikationsværdi og biologisk diversitet.....	204
Videnskabelig værdi	206
Nytten og rekonstruktionen af skaberens tanker	208
Ray, Worm og Linné	211
Den sekulariserede naturhistories værdier	213
Den videnskabelige interesse som argument	217
Udviklingsværdi	223
15. Intrinsisk værdi.....	231
Nogle metodiske overvejelser.....	232
Et tros- eller præferencespørgsmål?	233
Refleksiv ligevægt.....	235
Nogle centrale elementer i strategien	237
En kritik af den refleksive ligevægt	239
Intrinsisk værdi – forskellige udgaver	242
Tolkninger af den intrinsisk værdi og dens implikationer	246
Position A: mennesket som værdisætter	248
Position B: intrinsisk værdi uden forpligtelse	249
Position C: intrinsisk værdi forpligter	252
C1. Subjekter for et liv	253
C2. Følede organismer	255
C3. Et eget gode	259
Position D: biosfærisk egalitarisme.....	263
Position E: intrinsisk værdi indebærer eksistensret.....	270
Intrinsisk værdi som argument	274
16. Biodiversitetens værdi og demokratisk prioritering.....	279
Biodiversitetens værdier	280
Demokratiets tre centrale aspekter.....	285
Tre slags goder.....	288
Omsættelige goder.....	289
Kritiske goder	290
Unikke goder	291
Bæredygtighed.....	294
Omsættelige goder.....	294
Kritiske goder	297
Unikke goder	298
Hvordan bliver prioriteringen demokratisk?.....	299
Medbestemmelse: afstemninger og præferenceundersøgelser	300
Selvbestemmelse: privatisering og cost-benefit-analyse.....	301
Respekt for argumenter: inddragelse af kendere og eksperter	305

Prioritering af biodiversitet: De mange veje	308
Anvendt litteratur	311
Summary	333